

Lindens förskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleverksamhet

Läsår: 2019/2020

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleutbildning

Ansvariga för planen

Rektotr har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen utvärderas och att det årligen upprättas en ny. Detta sker i nära samarbete med personalen på förskolan där det praktiska arbetet utförs. Personalen ansvarar för att likabehandlingsplanen aktualiserar och diskuteras på samtliga föräldramöten samt vidnämns på utvecklingssamtal.

Vår vision

Vår vision är att arbeta för att alla barn ska känna trygghet, gemenskap och bli sedda för den person de är. Barnen ska vara delaktiga och kunna påverka arbetet på förskolan. Alla är lika mycket värda och ska bli bemötta med empati och respekt. Alla barn ska våga säga ifrån när något känns fel eller när man känner sig kränkt. Förskolans undervisning styrs av barnens intresse, erfarenheter och behov. Hela dagarna är omsorg och barnets bästa i fokus. Vi vill även att föräldrarna ska känna delaktighet, tillit och trygghet i vår utbildning på förskolan Linden. Ingen form av kränkande behandling eller diskriminering ska förekomma på Lindens förskola.

Planen gäller från

2019-10-01

Planen gäller till

2020-09-30

Läsår

2019/2020

Barnens delaktighet

Vi pratar och för dialoger med barnen om innehållet i likabehandlingsplanen både planerat och spontant. Naturligtvis gör vi det på barnens nivå, dvs hur man är en bra kompis, att vi ser olika ut, att vi tycker och tänker olika, att det finns olika familjekonstellationer, att vi kan ha olika funktionsnedsättningar och att vi har alla olika behov. Detta baseras på kränkande behandling och diskrimineringsgrunderna. Personalen arbetar medvetet med barnen kring hur vi är mot varandra. Det kan exempelvis ske genom böcker, dramatiseringar och samtal om upplevda händelser.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavaren informeras kring likabehandlingsplanen vid inskolning av nya barn samt fortlöpande på föräldramöte och utvecklingssamtal. Föräldrarna ges möjlighet att tycka till kring planen innan den antas, vi lägger ut planen på Infomentor och tar tacksamt emot reflektioner och kommentarer. Likabehandlingsplanen finns synlig och lättillgänglig på förskolan. Den finns också utlagd på kommunens hemsida.

Personalens delaktighet

Genom dagliga samtal, så väl planerade som spontana diskuteras värdegrundsfrågor. Utvärdering görs av personalen i juni månad. Kartläggning och arbetet med att upprätta en ny plan görs i september. Personalgruppen för aktiva diskussion kring innehållet, mål och hur arbetet fortlöper på arbetsplatsträffar.

Förankring av planen

Genom en cirkelprocess barn-föräldrar-personal. Personalgruppen tar vara på synpunkter som framkommer. Planen blir förankrad hos alla. Den finns tillgänglig på förskolan och på kommunens hemsida.

Utvärdering

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

All personal på förskolan har deltagit i utvärderingen. Barnen har varit delaktiga genom samtal och observationer. Genom diskussioner och reflektioner kring vårt arbete med planen på våra reflektionstider och på våra arbetsplatsträffar. Samt genom gjorda observationer och samtal i det dagliga arbetet i utbildningen.

Beskriv hur föregående plan har utvärderas:

På våra reflektionstider och på våra arbetsplatsträffar har vi fört diskussioner och reflektioner kring våra observationer och vårt arbete med planen, så har vi stämt av att vi arbetar aktivt mot våra olika mål i likabehandlingsplanen. Vi har även reflekterat och diskuterat kring de främjande insatserna samt punktat upp saker vi aktivt ska arbeta med kring de främjande insatserna. Vi har även fört många och rika diskussioner kring likabehandlingsplanen i det dagliga arbetet.

Förskolan har en oerhört viktig uppgift i att uppmuntra, stödja och befrämja barnets empatiska utveckling. Pedagogens egna empatiska förmåga får stor betydelse i rollen som förebild även om målsättningen med förskolans arbete också kräver specifika insatser för att befrämja barnets empati, (Gren, 2001).

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Utvärdering av Lindens likabehandlingsplan -maj 19

När likabehandlingsplanen var upprättad lade vi ut den på Infomentor så våra vårdnadshavare hade möjlighet att tycka till innan den fastställdes i mitten av oktober. Ingen önskade förändra planen. Likabehandlingsplanen har diskuterats på föräldramötet i oktober och under våra utvecklingssamtal. Genom dagliga samtal och under utvecklingssamtalen menar vi att föräldrarna tycker arbetet med planen är bra. På utvecklingssamtal som varit under terminen påtalar föräldrar att de kan se på sina barn att vi arbetar aktivt med allas lika värde samt att vi har undervisat i stopp min kropp och de privata område. Genom bland annat att barnen hemma påtalar hur vi ska vara mot varandra, att vi ska säga/göra/teckna förlåt när det blir fel. Likaså att vi alla ser olika ut. Under flera utvecklingssamtal berättar föräldrarna att barnen lyssnar på "STOPP min kropp-sången" hemma, att de säger STOPP när de inte vill, när det känns fel eller någon gör fel mot dom och visar då STOPP-handen.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Lpfö 18

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Lpfö 18

Resultat av utvärderingen av föregående plans främjande insatser med extra fokus på kränkande behandling:

Vi har arbetat medvetet i vardagen med planen. Vi pedagoger har varit goda förebilder och visat vägen för hur vi ska vara mot varandra. Vi har haft noll tolerans för kränkningar. När någon form av kränkande behandling uppstår på förskolan, är det noll tolerans på detta. Vi lägger stor fokus på att lösa detta och jobbar med det som uppstår och skickar in "kränkande anmälan" till vår rektor. Vi pedagoger har vid flera tillfällen, på olika sätt, dramatiserat händelser för barnen så att de lättare kan förstå vad det är som har blivit fel eller för att få barnen att se det från annan synvinkel.

Vi har samtalat och fört diskussioner kring olika kränkningar med hjälp av litteraturen "Tiokamratböckerna" varje vecka samt skapat aktiviteter då barnen velat ta efter det Kanin och Igelkott gjort. Vi har även läst/samtalat kring "10 kompisböcker baserade på Barnkonventionen". Vi har använt oss av Polyglutt för att även se och lyssna på böckerna på väggen för att ge barnen en till möjlighet till att ta till sig innehållet.

Mycket arbete har skett genom olika vardagssituationer som uppstått. Vi har medvetet förstärkt positiva handlingar som vi menar gett ökad empatiförmåga hos barnen. Genom observationer menar vi att barnen under året ökat sin samarbetsförmåga.

Barnen hjälper varandra mycket i vardagen, då vi menar att deras förmåga att se andras behov har ökat genom ett medvetet arbete mot olika kränkningar.

Barnen använder STOPP-handen oftare nu efter vårt arbete med Integritet och "stopp min kropp". De har blivit befäst hos barnen att de bestämmer över sin kropp och kan säga NEJ när de inte vill eller om det inte känns rätt. Likaså att vårt arbete med ögonkontakt har gett resultat då de äldre barnen önskar få ögonkontakt med varandra och säger det till varandra i leken. Barnen använder sig mer av tecken nu för att stärka sitt språk. Barnen säger nu mer tydligt när de inte vill eller när de blir arga. De löser konflikter mer verbalt nu än i höstas - blivit bättre på att lyssna på varandra - och sätter ord på sina känslor. Vi hör nu mer meningar som t.ex. "nu är jag arg för att du tog min bil". Detta har vi jobbat mycket med att barnen ska kunna förklara varför de är arga eller ledsna. De kompromissar och samarbetar och vågar erkänna när de gjort fel i större utsträckning.

Att skapa en förskola som bygger på demokrati och delaktighet handlar inte om att alla får göra som de själva vill utan om att ge utrymme för att tänka fritt och respektera allas olika åsikter, (Åberg, 2005)

Kön och könsidentitet eller könsuttryck

All verksamhet utgår ifrån ett genusperspektiv för att pålysa jämställdheten. Vi menar att varje barn får möjlighet att på förskolan arbeta med det som de är intresserade av och har behov av att göra. På förskolan finns material för utklädningsmaterial till olika "roller". Utklädningsmaterialet används dagligen av barnen som leker många olika roll-lekar. Ofta är leken kopplad till barnens tidigare upplevda händelser. Genom observationer ser vi att barnen leker efter eget intresse. Vi pedagoger strävar efter att ha ett "öppet" förhållningssätt. När vi pedagoger tillsammans med barnen läst och reflekterat kring böckerna från förlaget OLIKA eller läst böcker via PolyGlutt, har vi pedagoger upplevt att boksamtalen har haft fokus på innehållet och inte på kön och då har det blivit många samtal kring att alla har samma möjligheter. En bok som barnen önskat många gånger är "Victors nya tröja" där fokus varit att alla har rätt att bestämma vilka kläder man själv tycker om. Detta har varit viktigt för barnen. Vi har även uppdaterat utklädningskläderna så att fler yrken har blivit synliga vilket har varit uppskattat och mycket använt av barnen. När vi uppdaterade utklädningskläderna kom vi in på att samtala om både tjejer och killar vara brandmän och poliser. "Enligt barnen kan alla vara det". Vid flertal tillfällen kommer vi in på olika yrken och samtalar om både tjejer och killar kan jobba med samma saker. Barnen har själva frågat om tjejer kan vara svetsare, poliser och brandmän – självklart! Även under detta läsår har det uppstått diskussioner kring färger - att rosa var en tjejfärg. Detta hade vi mycket diskussioner kring och det resulterade i att efter några veckor hörde vi i barnen lek att "Det finns inga tjej och killfärger".

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Vi arbetar aktivt och medvetet och hela tiden, med allas lika värde. Vi har dockor med olika utseende och hudfärger. På förskolan finns bilder på människor från olika nationaliteter för att påvisa olikheter med allas lika värde. Utbildningen har erbjudit barnlitteratur som visat olika skriftspråk, vi har lyssnat på böcker via PolyGlutt på olika språk, även sånger på våra språk - polska och finska - som vi skapat QR-koder med. Flera av barnen hör engelska hemma via barnprogram/Youtube och diskussioner uppstår då och då kring vad olika ord betyder. Genom vårt arbete och vårt förhållningssätt menar vi att barnen har fått en större förståelse för andra kulturer. Nu är våra flerspråkiga barn 2 år gamla så vi har bitt vårdnadshavarna om hjälp med ordlistor på vanliga ord. Vi har fått in ordlista på polska och väntar på en finsk ordlista. I miljön har vi flaggor och välkomstskylt i hallen på våra olika modersmålsländer.

Funktionsnedsättning

Vi har arbetat medvetet och målinriktat för att möta varje barn och dess föräldrar, efter var och ens olika förutsättningar och behov. Vår utgångspunkt är alltid allas lika värde. Vi har planerat utbildningen efter barnens individuella förutsättningar. På förskolan har vi bilder som visar på olika funktionshinder med hjälpmedel som rullstol, blindkäpp, glasögon och rullator m.fl. Vi har även satt upp ett collage som visar på människor med funktionsnedsättning som klarar av vardagliga sysslor och fritidsintressen som att köra bil, fotografera och spela tennis. Vi har böcker som visar på olika funktionsnedsättningar. Vi har även i år uppmärksammat "Rocka sockorna". Ett syskonpar visade övriga barn rockasockor-sången med tecken, så vi letade upp den på Youtube på smartboarden så vi även kunde teckna sången. Många samtal har uppstått kring olikheter. Barnen säger då och då att de "rockar sockorna" under året när de har olika strumpor.

Vi har även visat på olikheter genom vårt projekt med Babblarna och Barbapapa vilket barnen visar förståelse för. Vi har läst många böcker via vårt projekt där värdegrund tagits upp på många olika sätt så det blivit många samtal och spontana reflektioner bland barnen.

Vi har haft ett barn med gipsad arm och fick då bekräftelse på att vår miljö och aktiviteter är tillgängliga på förskolan.

Varje dag undervisar vi i TAKK. Barnen har stort intresse av TAKK och frågar ofta kring hur man tecknar nya ord. Detta läsår har vi utökat med personliga tecken, både barn och pedagoger.

Sexuell läggning

På förskolan finns bilder på olika familjekonstellationer och vi har både haft planerade och spontana samtal kring dessa. Vi ser ofta i barnens lekar att de leker roll-lekar i olika familjekonstellationer och det görs efter barnens önskemål på vad de vill vara i leken. Barnen vet att man kan bli kär i vem som helst och detta hör vi då och då i lek och via våra diskussioner.

Ålder

Utbildningen utgår alltid ifrån barnens intresse, förutsättningar, erfarenheter och behov. Hela veckan arbetar vi till stor del åldersindelad i två grupper både ute/inne. Även delat dessa grupper vid behov. Arbetssätt att arbeta i små grupper tycker vi är mycket bra och utvecklande för alla. Då alla barn blir mer sedda och bekräftade och får komma till tals. Vi kan se efter detta läsår, med att vi arbetat mer i mindre grupper, att barnen har blivit tryggare med oss och sina kamrater och att de i större utsträckning vågar prata i grupp och säga vad de tycker. Något vi arbetat mycket med är att våga stå för det de sagt eller gjort även när det fel. Även att göra det de bestämt sig för en stund innan byte av aktivitet. Detta arbete styrs av ålder och mognad.

Dagar med färre barn har vi varit tillsammans då vi sett fördelar med att alla åldrar möts. Varje dag finns stunder då vi alltid är tillsammans åldersblandat.

Förebyggande åtgärder:

Områden som berörs av kartläggningen: Kränkande behandling och ålder

Under h.t-18 fick vi 6 nya barn och gruppen förändrades. Vi arbetade mycket med att få ihop gruppen och få alla trygga med oss pedagoger och varandra. Vårterminen -19 upplevde vi att barngruppen blivit trygga och då vi ger alla barn stort inflytande märkte vi även att många började i större utsträckning testa och töja på gränserna vad man får och inte får göra, både mot oss och kompisarna.

Vi har varit aktiva och närvarande pedagoger i så väl planerad undervisning som i lek. Vi har under året medvetet gett barnen mer tid och utrymme för de vardagliga situationerna. Vi har genom vårt arbete sett att barnens tro på sig själv - sin självkänsla har ökat. Tidigare hörde vi då och då "Jag kan inte" men det hör vi nu sällan. Barnen kan säga jag har testat men det går inte.

Precis som tidigare har vi arbetat aktivt och målmedvetet med att alla barn ska komma till tals och kunna vänta på sin tur och lyssna på sin kompis, att man får prata till punkt innan man avbyter.

Vi pedagoger arbetar också aktivt och målmedvetet med att stärka det positiva beteendet hos barnen och uppmuntrar till att göra egna val. Vi har under detta år gett barnen större inflytande över val av aktiviteter såsom att vara inne/gå ut, vara i sporthallen eller leka på avdelningen. Detta har varit mycket positivt hos barnen. Likaså att stå för de val man gjort en liten stund innan byte av aktivitet. Vi har använt oss av timglas för att underlätta för barnen. När sanden har runnit ner får man byta aktivitet. Vi använder oss av ordet bestämma/bestämt för att göra det tydligare att det är barnets val.

Vi har ofta lyft upp olika händelser i vardagen för att väcka barnens tankar. Vi har många gånger använt oss av "tiokamratböckerna" för att synliggöra en händelse som nyss skett eller genom att vi pedagoger dramatiserar för barnen så det blir konkret. Då blir det lättare att förstå. Vi har även tagit hjälp av "10 kompisböcker baserade på barnkonventionen" och Polyglutt.

Vi har läst Kanin och Igelkott-böckerna både analogt och digitalt och dessa har varit uppskattade och även efterfrågande av barnen. Många diskussioner har uppstått genom dessa. Vi har fortsatt arbeta en del med olika samarbetsövningar vilket har stärkt grupp känslan.

Det kan vi tydligt se genom observationer då barnen gärna och ofta hjälper varandra. Om något barn ser att det är ett annat barn som behöver hjälp eller inte mår bra (konflikter), försöker de hjälpa till själva eller påkallar de pedagogernas uppmärksamhet. Vi har ofta uppmuntrat det goda beteendet hos barnen. Tillsammans försöker vi då att lösa olika uppkomna situationer på bästa sätt så att så många som möjligt är överens. Genom observationerna menar vi också att arbetet med allas lika värde gett resultat och stärkt grupp känslan. Genom ovan beskrivet arbete menar vi att utbildningen har gett barnen rika tillfällen att utveckla/öka sin empatiska förmåga och bli en god kamrat.

I arbetet med ”Stopp min kropp” har vi läst en bok som heter ”Barnen i Kramdalen” som tagit upp integritet, tafsare och nåttroll. En bok som väckt många diskussioner hos barnen kring dessa områden, på att alla människor inte gör rätt eller är ärliga. Att våga säga nej när det inte känns rätt i magen. Vi har även tittat på olika teaterklipp om ”privata områden” och ”vara nära” som barnen tagit till sig och pratat om och velat titta många gånger om. Barnen upprepar ofta vilka områden som är privata och varför och sätter nu ord på när någon kompis är för nära vid t.ex. vila eller lek. Barnen använder STOPP-handen oftare nu efter vårt arbete med Integritet och ”stopp min kropp”. De har blivit befäst hos barnen att de bestämmer över sin kropp och kan säga NEJ när de inte vill eller om det inte känns rätt. Likaså att vårt arbete med ögonkontakt har gett resultat då de äldre barnen önskar få ögonkontakt med varandra och säger det till varandra i leken. Barnen använder sig mer av tecken nu för att stärka sitt språk. Barnen säger nu mer tydligt när de inte vill eller när de blir arga. De löser konflikter mer verbalt nu än i höstas - blivit bättre på att lyssna på varandra - och sätter ord på sina känslor.

Vi hör nu mer meningar som t.ex. ”nu är jag arg för att du tog min bil”. Detta har vi jobbat mycket med att barnen ska kunna förklara varför de är arga eller ledsna. De kompromissar och samarbetar och vågar erkänna när de gjort fel i större utsträckning. I vårt dagliga arbete använder vi TAKK för att förstärka olika känslor så som arg, ledsen och glad.

Artikel 2 i Barnkonventionen handlar om att reglerna gäller för alla barn. Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga bli sämre behandlade. Det har ingen betydelse vilken färg barnet och barnets föräldrar har på huden, om barnet är flicka eller pojke, vilket språk barnet talar, vilken gud barnet tror på, om barnet har en funktionsnedsättning eller om barnet är rikt eller fattigt.

Arbete med likabehandling sker varje dag, i varje lek, aktivitet och rutinsituation, i varje samtal med barn, föräldrar och kollegor och i alla övergångar mellan dagens olika aktiviteter och rutiner. Det handlar om hela förskolans arbete, från hur man organiserar och genomför aktiviteter och undervisning till hur man talar och handlar under hela dagen. Inställningen visar sig i både det man gör och säger och i det man inte gör och inte säger, (Svedberg, 2016).

Genom vårt arbete kan vi se att alla barn blir sedda, bekräftade och får uppmärksamhet och tid av oss pedagoger då vi har varit närvarande i barnens utbildning. Detta har lett till en ökad empatisk förmåga och att barnen fått en ökad tro på sig själv.

Källhänvisning:

Diskriminerings ombudsmannen (2012). Lika rättigheter i förskolan - handledning. TMG Tabergs (Barnkonventionen)

Gren, Jenny (2001). Etik i pedagogens vardagsarbete. Stockholm: Liber

Läroplanen för förskolan Lpfö -18. (2018). Stockholm: Skolverket

Svedberg, Susanne (2016). Professionell i förskolan. Dimograf, Polen

Åberg, Ann (2005). Lyssnandets pedagogik. Stockholm Liber

Årets plan ska utvärderas senast

2020-06-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Genom fortlöpande observationer, diskussioner och reflektioner av planen, utvärderar vi kontinuerligt. Under läsårets gång kommer vi att lämna ut enkät till föräldrarna ang deras syn på utbildningen. Vi kommer även att intervjua de äldsta barnen för att få fram deras tankar och synpunkter.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor och samtlig personal på förskolan

Främjande insatser för att förebygga kränkande behandling.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön och könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Mål och uppföljning

Utbildningen ska utformas och genomföras så att ingen form av kränkande behandling förekommer. Alla som vistas på förskolan ska känna sig trygga, sedda och välkomna.

Insats

Genom att värdegrundsfrågor och likabehandlingsplanen är ett levande dokument på förskolan. Vi samtalade medvetet och planerat med barnen kring kränkningar, hur de kan och ska agera om de eller någon annan utsätts för kränkning. Uppmuntra att barnen vågar berätta för oss pedagoger eller sina vårdnadshavare om de skulle se att någon kränkande behandling sker som inte vi uppmärksammat, så att vi kan vidta de åtgärder som behövs. Vi samtalade även ofta spontant kring kränkande behandlingar. Personalen är goda förebilder och visar vägen för hur vi är mot varandra. Personalen uppmanar barnen att hjälpa varandra och förstärka positiva beteende och positiv handling och ger barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och respekt för allas lika värde och ge dem redskap för att lösa konflikter. Att säga "stopp" med handen för att förstärka ordet "Jag vill inte".

Vi kommer fortsätta att undervisa i "Stopp min kropp", för att hjälpa barnen att förstå att min kropp bestämmer jag över. Vi kommer att jobba med "Igelkott och kanin" och "Barnkonventionsböckerna" varje tis samt "Vännerna i Kungaskogen" varje ons och tors.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Kön och könsidentitet eller könsuttryck

Områden som berörs av insatsen

Kön och könsidentitet eller köns uttryck

Mål och uppföljning

Hela utbildningen genomsyras av ett genusperspektiv för att öka jämställdheten. Inga barn ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön och könsidentitet. Alla människor har lika värde.

Insats

Skapa en tillåtande miljö som tilltalar alla barn. Använda barnlitteratur och bilder/collage som kan visa på att alla får vara som man vill. Att vi pedagoger är medvetna kring hur vi samtalar med barnen och agerar med kroppsspråket. Vi pedagoger går under ht/vt en webb-utbildning via skolverket inom identitet, jämställdhet och digitalisering för att öka vår pedagogiska medvetenhet.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

På vår förskola ska alla barn oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ha samma rättigheter och möjligheter.

Insats

Vi bemöter alla barn lika oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Vi har dockor som visar på olikheter. Vi har barnlitteratur i området. Vi har bilder synligt på människor med olika etniska tillhörigheter. Vi kommer att använda oss av olika sökmotorer för att påvisa detta.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

I vår förskola ska alla ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Ingen ska känna sig diskriminerad på grund av funktionshinder.

Insats

Förskolan ska möta varje barn och vårdnadshavare utifrån dess förutsättningar och göra förskolemiljön tillgänglig för alla barn. Utforma utbildningen så att alla barn kan delta i alla olika aktiviteter utifrån sina individuella förutsättningar.

I utbildningen visar vi på att det finns människor med olika funktionsnedsättningar t.ex. barn i rullstol, nedsatt syn och hörsel. Vi har glasögon tillgängliga för lek. Vi har köpt in barnlitteratur som visar på olika funktionsnedsättningar. Vi uppmärksammar ”Rocka sockor” dagen.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

I vår förskola ska verksamheten präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Ingen ska känna sig utsatt för diskriminering på grund av sexuell läggning.

Insats

Ge och ta alla möjligheter till naturliga och spontana samtal med barnen. Vi har bilder på olika familjekonstellationer. Vi kommer att uppdatera med nya kollage. Vi har litteratur kring ämnet.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Utbildningen ska anpassas så att alla barn ges möjlighet att utveckla sina förmågor och intresse utifrån var och ens ålder och mognad.

Insats

Planeringen av utbildningen ska styras efter alla barns olika intresse, erfarenheter, mognad med barnets bästa omsorgsbehov i fokus. Vi arbetar till stor del åldersindelad i mindre grupper.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Barnens ålder på förskolan är 1-5 år. Observationer av barngruppen och samtal med enskilda barn är det som ligger till grund för årets likabehandlingsplan.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling och Ålder

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Vi har fått respons från föräldrarna i den dagliga dialogen vid lämning och hämtning, genom info brev via Infomentor och Instagram har vi fått feedback på vårt arbete samt vid utvecklingssamtal. Vi har fört diskussioner med barnen kring hur vi ska vara mot varandra, både planerat och spontant.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Det är personalgruppen som genomför kartläggningen. Genom dagliga observationer och samtal med barn och föräldrar har vi fått underlag till vår kartläggning. Detta har vi vidare diskuterat på reflektionstid/arbetsplatsträffar.

Nuläge efter vår kartläggning

Vi behöver arbeta med:

Barnens beteenden

- Jaget är mycket stort hos många barn. Visa hänsyn och empati för varandra; Kunna dela med sig, kunna vänta på sin tur, kunna lyssna på andra. Känna att andra lyssnar på mig.
- vikten av att ha ögonkontakt med den vi pratar med
- svara på tilltal
- Stå för det man har gjort och sagt, alla kan göra och säga fel.
- Ljudnivån - man kan känna sig kränkt om någon skriker på en eller använder en hård röst/låter arg när man kallar på/pratar med sin kompis.

Förebyggande åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling och Ålder

Mål och uppföljning

- Öka barnens empatiska förmåga

Utvärderingen sker genom kontinuerliga observationer och diskussioner i arbetslaget, samt genom frågor till barnen.

Process

Vi ska vara aktiva och närvarande pedagoger i så väl spontan som planerad undervisning samt vid fri lek. Vi förstärker det positiva hos barnen och uppmuntrar det goda beteendet, samt stärka varje barns åsikter och val.

I alla samtal, både på samlingar och genom spontana samtal, ska vi pedagoger föregå med gott exempel och låta alla få komma till tals och ge barn förståelse för att alla röst är lika viktig. Att vi uppmuntrar alla att ha ögonkontakt vid samtal. Visa TAKK för titta - för att vara tydlig. Bekräftelse på visad förståelse efter samtal.

Konflikt hantering – kunna se sin del i konflikten, att säga/göra medvetet förlåt.

Arbeta med berättelser från vardagen på olika sätt, för att väcka barnens tankar kring olika händelser. Pedagogerna kan dramatisera olika händelser som uppstått. Detta för att väcka upp till diskussioner.

Vi läser barnlitteratur kring värdegrundsfrågor "10 kamratböckerna" och "barnkonvention böckerna" samt lyssnar/läser om "Vännerna i kungaskogen". Vi använder oss av detta både planerat och spontant i undervisningen.

Samarbetsövningar (stärka gruppkänslan och självkänslan, göra saker tillsammans ex. skapa, rörelselek mm).

Hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor och tillåta/bekräfta att det är ok att vara t.ex. arg/ledsen/glad vi förstärker känslorna med TAKK (tecken som stöd)

I våra grupper arbetar vi med tur-tagning och att vi lyssnar, ser, bekräftar och blir trygga med varandra.

Röstens betydelse vid samtal; hård, mjuk, hög, låg.

"Stopp min kropp"

Vi använder oss av böcker, sagor, sånger, rim och ramsor.

Vi pedagoger är goda förebilder. Vi förstärker alltid det positiva hos barnen och uppmuntrar det goda beteendet, vilket ger barnen ökad empatiförmåga och stärkt självkänsla. Vi har tidigare arbetat i mindre grupper. Efter goda resultat kommer vi att fortsätta arbeta i mindre grupper och åldersindelad som leder till en ökad självkänsla och ökad trygghet i gruppen och med oss pedagoger. Då alla barn får mer tid och utrymme att bli sedda och lyssnade till. Vi pedagoger är där barnen är inne/ute, för att kunna se och höra vad som sker och fånga upp situationer där det kan uppstå kränkningar, samt att kunna stötta vid konflikter. Dela upp barnen vid påklädning när vi ska gå ut och vid avklädning när vi kommer in, vid toalett/handtvätts-kö – använda omklädningsrum 1 och 2 och entré-toaletten.

Motivera åtgärd

Vi vill öka gruppkänslan där alla ska vara trygga att våga säga vad det tycker och tänker. Att förstå att vi kan tycka och tänka olika för att öka medvetenheten kring empatiförmågan. Därför arbetar vi så ofta vi kan i mindre grupper och/eller åldersindelad.

Att förstå hur handling och konsekvens hör ihop.

Efter vi arbetat med berättelser från vardagen, läst kompisböcker så har vi samtal med barnen om dessa. Genom samtalen ökar vi barnens empati och förståelse för hur en kompis ska vara. Alla ska få komma till tals och säga vad det tycker!

Vi arbetar med tur-tagning och att lyssna på varandra för att vi ska öka respekten för varandra.

"Barnkonventions-böckerna", "10 kamratböckerna" och "Vännerna i Kungaskogen" är för oss ett bra beprövat värdegrundsmaterial som kommer finnas som ett levande värdegrundswerktyg även i år hos oss, efter barnens intresse och önskemål.

Stopp min kropp" för att hjälpa barnen att förstå att min kropp bestämmer jag över.

Ansvarig

Arbetslaget är ansvariga för att insatserna genomförs.

Datum när det ska vara klart

Detta är ett pågående arbete som fortlöper hela tiden utifrån observationer och reflektioner. Utvärderas i juni -20.

Rutiner för akuta situationer

Policy

På förskolan accepteras ingen form av trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering, om detta upptäcks tar vi genast vårt ansvar och diskuterar kring det som hänt.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen för aktivt diskussioner kring vad som menas med trakasserier och kränkande behandling. Det är pedagogernas uppgift att ha uppsikt över alla arbetsplatser på förskolan och vara redo att ge barnen stöd i situationer där det uppstår bråk och konflikter. Då förskolan är en av barnens första arenor är det vår uppgift att förmedla för barnen hur man bemöter varandra på ett värdigt sätt.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barn och föräldrar kan vända sig till alla pedagoger på förskolan eller till rektorn.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Pedagogen avleder/avbryter omedelbart handlingen som kan vara kränkande och samtalar kring det som hänt och låter båda sidor komma till tals. Pedagogen är tydlig med att det som hänt inte är acceptabelt. Barnen och pedagogerna samtalar, om det är möjligt, om andra alternativ att lösa konflikten eller undvika att kränkningen upprepas.

Pedagogen ansvarar för att vårdnadshavare till samtliga inblandade barn blir informerade om händelsen. Pedagogerna dokumenterar det som hänt samt följer upp och arbetar förbyggande så att kränkningen inte upprepas.

Vid händelse som kan vara kränkande behandling gör pedagogen omgående en anmälan till rektor. Blanketten finns på Bubblan under gruppen All personal. Anmälan görs i varje enskilt fall och det ska alltså inte vara upprepade kränkningar för att en anmälan ska göras.

Rektor gör direkt anmälan om misstänkt kränkning till huvudman. Rektor återkopplar till den pedagog som anmälde kränkningen och startar omgående en utredning. Vid behov kontaktar rektor extern expertis.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Som medarbetare är vi skyldiga att stoppa handlingen och skicka en anmälan till rektor. Rektor utreder frågan och vidtar åtgärder och anmäler till huvudman.

Rutiner för uppföljning

Åtgärderna följs upp och utvärderas i juni 2019 Ansvarig är samtliga pedagoger på förskolan samt rektor.

Rutiner för dokumentation

Vidtagna åtgärder när barn kränks av andra barn ska anmälas till rektor. En kopia förvaras bland barnens uppgifter, i en mapp som varje enskilt barn har på förskolan. Ansvarig är en pedagog. Vidtagna åtgärder när barn kränks av personal anmäls till rektor. Rektor rapporterar vidare till huvudman.

Ansvarsförhållande

Ansvarsfördelningen för det åtgärdande arbetet finns under respektive punkt.